
Shri Jagannatha Ashtakasya Adyapadya Samikshanam

ಶ್ರೀಜಗನ್ನಾಥಾಷ್ಟಕಸ್ಯಾದ್ಯಪದ್ಯಸಮೀಕ್ಷಣಂ

Document Information

Text title : Shri Jagannatha Ashtakasya Adyapadya Samikshanam

File name : jagannAthAShTakasyAdyapadyasamIkShaNam.itx

Category : misc, article, pradiptakumArananda, vishhnu, krishna

Location : doc_z_misc_general

Author : (Copyright) Pradipta Kumar Nanda, Kendrapara, Orissa pknanda65 at gmail.com

Transliterated by : Pradipta Kumar Nanda pknanda65 at gmail.com

Proofread by : Pradipta Kumar Nanda

Acknowledge-Permission: (Copyright) Pradipta Kumar Nanda

Latest update : October 15, 2026

Send corrections to : sanskrit at cheerful dot c om

This text is prepared by volunteers and is to be used for personal study and research. The file is not to be copied or reposted without permission, for promotion of any website or individuals or for commercial purpose.

Please help to maintain respect for volunteer spirit.

Please note that proofreading is done using Devanagari version and other language/scripts are generated using **sanscript**.

October 15, 2026

sanskritdocuments.org

ಶ್ರೀಜಗನ್ನಾಥಾಷ್ಟಕಸ್ಯಾದ್ಯಪದ್ಯಸಮೀಕ್ಷಣಂ

ಮಹಾರಾಸೋಲ್ಲಾಸಂ ಕನಕಮಣಿವೇಶಂ ಸುಖಜುಷಂ
ಪ್ರಿಯಾಲೋಲಂ ಗೋಲಂ ನಯನಯುಗಲಂ ಲೋಕತರಲಂ .
ಜನಾನಂದಾನಂದಂ ಪರಮಸುಖಕಂದಂ ಸಹಚರಂ
ಜಗನ್ನಾಥಂ ನಾಥಂ ಭವಜಲಧಿಪಾಥಂ ಭಜತ ರೇ ..

ಲೇಖಕಃ - ನಂದಪ್ರದೀಪಕುಮಾರಃ

ಅದ್ವೈತಪರಕವ್ಯಾಖ್ಯಾ ಕ್ರಿಯತೇ-

“ಜಗನ್ನಾಥಂ” ಇತಿ ಪದೇನ ಸಮಸ್ತಸ್ಯ ಜಗತಃ ಅಧಿಷ್ಠಾನಭೂತಃ ಪರಮಾತ್ಮಾ
ವಿವಕ್ಷಿತಃ . ಅದ್ವೈತವೇದಾಂತೇ ಬ್ರಹ್ಮೈವ ಜಗತಃ ಉಪಾದಾನಕಾರಣಂ
ನಿಮಿತ್ತಕಾರಣಂ ಚ ಸ್ವೀಕ್ರಿಯತೇ . ಅತಃ ಜಗತಃ ನಾಥಃ ಪೃಥಗ್ಭೂತಃ ಕಶ್ಚಿತ್ ಈಶ್ವರಃ
ನ, ಅಪಿ ತು ಸರ್ವಸ್ಯಾಧಿಷ್ಠಾನಂ ನಿರ್ಗುಣಂ ಬ್ರಹ್ಮ ಏವ ಭಕ್ತಾನುಗ್ರಹಾರ್ಥಂ
ಸಗುಣ-ಸಾಕಾರರೂಪೇಣ ಜಗನ್ನಾಥಸ್ವರೂಪೇಣ ಉಪಾಸ್ಯತೇ .

“ನಾಥಂ” ಇತ್ಯತ್ರ ಸ್ವಾಮಿತ್ವಸ್ಯ ಭಾವಃ ದೃಶ್ಯತೇ . ಜೀವಃ ಸ್ವಾತ್ಮಾನಂ ದೇಹ-ಮನ-
ಬುದ್ಧಾದಿಭಿಃ ಅಭಿನ್ನಂ ಮನ್ಯಮಾನಃ ಸಂಸಾರಬಂಧನೇ ಪತತಿ . ಕಿಂತು ಆತ್ಮಾ
ವಸ್ತುತಃ ನಿತ್ಯಃ, ಶುದ್ಧಃ, ಬುದ್ಧಃ, ಮುಕ್ತಃ ಚ . ಅತಃ ಜಗನ್ನಾಥಸ್ಯ ಶರಣಾಗತ್ಯಾ ಜೀವಸ್ಯ
ದೇಹಾತ್ಮಬುದ್ಧಿಃ ನಿವರ್ತತೇ, ಸ್ವಸ್ಯ ಬ್ರಹ್ಮಸ್ವರೂಪಸ್ಯ ಬೋಧಃ ಜಾಯತೇ .

“ಭವಜಲಧಿಪಾಥಂ” ಇತಿ ಅತ್ಯಂತಂ ರಮಣೀಯಂ ರೂಪಕಂ . ಭವಃ ಸಂಸಾರಃ,
ಜಲಧಿಃ ಸಮುದ್ರಃ, ಪಾಥಃ ಮಾರ್ಗಃ ಅಥವಾ ಪಾರಗಮನಸಾಧನಂ ಇತ್ಯರ್ಥಃ
ಸಂಸಾರಃ ಜನ್ಮ-ಮರಣ-ದುಃಖ-ಮೋಹಾದಿರೂಪಃ ಅಥಾಹಃ ಸಮುದ್ರಃ ಇವ
ತಸ್ಮಾತ್ ಪಾರಂ ಗಂತುಂ ಯತ್ ಸಾಧನಂ ತದೇವ “ಭವಜಲಧಿಪಾಥಃ” .
ಅದ್ವೈತದೃಷ್ಟ್ಯಾ ತಸ್ಯ ಪರಮಸಾಧನಸ್ಯ ಸ್ವರೂಪಂ ಆತ್ಮಜ್ಞಾನಂ .

ಅತಃ-

ಜಗನ್ನಾಥಂ ನಾಥಂ ಭವಜಲಧಿಪಾಥಂ ಭಜತ ರೇ .

ಇತ್ಯಸ್ಯ ಅದ್ವೈತಪರಕಃ ಭಾವಃ-

“ಹೇ ಜನಾಃ! ಯಂ ಜಗನ್ನಾಥರೂಪೇಣ ಉಪಾಸತೇ, ಸ ಏವ ಸರ್ವಜಗತಃ
ಅಧಿಷ್ಠಾನಭೂತಃ ಪರಬ್ರಹ್ಮಸ್ವರೂಪಃ . ತಮೇವ ಭಜತಃ ತಸ್ಯ ತತ್ತ್ವಜ್ಞಾನರೂಪಭಕ್ತ್ಯಾ
ಸಂಸಾರಸಾಗರಂ ತೀರ್ತ್ವಾ ಸ್ವಸ್ಯ ಬ್ರಹ್ಮಸ್ವರೂಪಂ ಸಾಕ್ಷಾತ್ಕುರುತ .”

ಅದ್ವೈತಸ್ಯ ಮೂಲಯುಕ್ತಿಃ

ಅತ್ರ ವಿಶೇಷತಯಾ ಉಪಾಸ್ಯ-ಜಗತ್-ಜೀವಯೋಃ ಅಂತತಃ ಅಭೇದಃ ಸೂಚಿತಃ . ಪ್ರಾರಂಭೇ ಭಕ್ತಃ ವದತಿ- “ಜಗನ್ನಾಥಂ ಭಜತ” ; ಅತ್ರ ಉಪಾಸಕಃ, ಉಪಾಸ್ಯಃ, ಉಪಾಸನಂ ಚ ತ್ರಿವಿಧಂ ದೃಶ್ಯತೇ . ಕಿಂತು ಜ್ಞಾನಸ್ಯ ಪರಿಪಾಕಕಾಲೇ-

“ತತ್ತ್ವಮಸಿ”

“ಅಹಂ ಬ್ರಹ್ಮಾಸ್ಮಿ”

“ಅಯಮಾತ್ಮಾ ಬ್ರಹ್ಮ” ಇತ್ಯಾದಿಮಹಾವಾಕ್ಯಪ್ರತಿಪಾದಿತಬ್ರಹ್ಮೈಕತ್ವಬೋಧೇನ ಉಪಾಸಕಸ್ಯ ಸ್ವಾತ್ಮಾ ಏವ ಪರಬ್ರಹ್ಮ ಇತಿ ಅನುಭೂಯತೇ .

ಅತಃ ಅಸ್ಯ ಶ್ಲೋಕಸ್ಯ ಭಕ್ತಿರೂಪಃ ಬಾಹ್ಯಭಾವಃ ಸಗುಣ-ಜಗನ್ನಾಥೋಪಾಸನಾ, ಕಿಂತು ತಸ್ಯ ಅಂತರ್ನಿಹಿತಃ ತಾತ್ತ್ವಿಕಭಾವಃ ಅದ್ವೈತಬ್ರಹ್ಮಸಾಕ್ಷಾತ್ಕಾರಃ ಇತಿ ವ್ಯಾಖ್ಯಾತುಂ ಶಕ್ಯತೇ .

ಸಂಕ್ಷೇಪೇಣ-

“ಜಗನ್ನಾಥಃ” = ಉಪಾಸ್ಯಃ ಸಗುಣಬ್ರಹ್ಮ,

“ನಾಥಃ” = ಸರ್ವಾಧಿಷ್ಠಾನಂ ಪರಬ್ರಹ್ಮ,

“ಭವಜಲಧಿಃ” = ಸಂಸಾರಃ,

“ಪಾಥಃ” = ಜ್ಞಾನರೂಪಂ ಸಂಸಾರತಾರಣಸಾಧನಂ,

“ಭಜನಂ” = ಉಪಾಸನಾಪೂರ್ವಕಂ ಆತ್ಮಬ್ರಹ್ಮೈಕೈಜ್ಞಾನಸ್ಯ ಸಾಧನಂ .

ಇತಿ ಅಸ್ಯ ಚರಣಸ್ಯ ಭಕ್ತದ್ವೈತಸಮನ್ವಿತಃ ಅದ್ವೈತಪರಕಃ ಅರ್ಥಃ ಪ್ರಕಾಶತೇ .

- ಪ್ರೋ. ಪ್ರದೀಪ್ತಕುಮಾರನಂದಃ (ಸೇವಾನಿವೃತ್ತ)

ಶ್ರೀಜಗನ್ನಾಥಸಂಸ್ಕೃತವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯಃ, ಪುರೀ

Written by Dr. Pradipta Kumar Nanda,

Kendrapara, Orisa pknanda65 at gmail.com

Retd.Head, Dept.of Sarvadarshan

SJSV,Puri

Shri Jagannatha Ashtakasya Adyapadya Samikshanam

pdf was typeset on October 15, 2026

Please send corrections to sanskrit@cheerful.com

